

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 „
Egész évre	8 „
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály szerint számíttatnak.

Az építkezés szabályozásáról.

Petrozsény belterületén, ahol most emeletes kőházak, templomok, villamvilágítás, közép- és népiskolák, aszfaltjárda, élénk forgalom s a kulturális haladásnak annyi élő bizonyítéka tesz tanúságot a céltudatos munka áldásáról, négy év-tized előtt nyoma sem volt a civilizációnak.)*

Ki merte volna akkor gondolni is, hogy egy község életében ily rövid idő alatt a fejlődésnek arra a fokára emelkedjék, amelyhez hasonló aligha van még egy az országban. Mikor feltárták, mivelés alá vették itt a kőszénbányákat, szétszórtan, ki hogyan akart, úgy épített favázas lakóhelyet, vagy deszka barákokat, majd ezek helyén szilárdabb házakat.

Hogy községi, pláne, hogy városi jellege legyen az itteni bányatelepnek, arra nem gondoltak se a hatóság, se az építetők csak akkor, amikor már százával épült házak állottak. De ekkor már késő volt az utcaszabályozást kersztül vinni. Így történt, hogy természetileg nem lehetne, képtelenség volna olyan szabálytalanul építkezni, ahogyan egyes utcák kiépültek. Ezen most már csak kisajátítás útján lehetne segíteni, ami óriási összegbe kerülne. Annnyira-mennyire, mégis lehetne ezekben az utcákban is, legalább a jövő építkezések vonalának megállapításával a szabályozást fogatosítani.

*) Sokan idegondolják a szállóigét, hogy: „duvadak tanyáztak”. Szerk.

A községi képviselőtestület már néhány év előtt elhatározta az építkezések szabályozására vonatkozó térkép elkészíttetését. Ez a közgyűlési határozat azonban nem lett végrehajtva. Pedig a multak mulasztásán okulva, a minden irányban s nagy arányban folyamatban levő építkezésekre tekintettel elsőrendű helyhatósági feladatot képez, hogy tűzbiztonsági, közlekedési és szépitészeti tekintetekből szabályos utcák keletkezzenek. És pedig ki kell terjeszteni a szabályozást azokra a területekre is, amelyeken előreláthatólag a legközelebbi jövőben, sőt már most is, építkeznek.

Az utóbbi pár év alatt igen sok lakóház épült a Kálvária hegyoldalban, továbbá a vasút és a Zsil között. Minden egyes építkezésnél észrevételt, kifogást tesznek a szomszédok, vagy más érdekeltek. Az engedélyezési tárgyaláson az érdekösszeütközések napirenden vannak. És a hatóságnak sincsen támpontja, amelyre esetenként intézkedését alapíthatná.

Mennyi surlódás, mennyi nehézség lenne elhárítva az által, ha jóváhagyott építkezési térkép szolgálna irányadóul. Igaz, hogy ez költségbe kerül. Ámde ez figyelembe sem jöhet az ezzel biztosítandó előnyökkel szemben.

Az időjárás hirtelen kedvezőtlenre változott. Az építkezések tavaszig már csak az előkészületek megtételére szorítkozhatnak, de akkor előreláthatólag az eddiginél is nagyobb arányuk lesznek.

Ezzel a ténnyel s kapcsolatosan Petrozsény község rohamos fejlődésének kérdésével elsősorban a helyhatóságnak számolnia kell, aminek folyományaként elkerülhetlen, hogy a község a helyi viszonyoknak megfelelő építkezési szabályrendeletet alkosson és annak törvényhatósági jóváhagyását a tavaszra várható nagymérvű építkezéseket megelőzőleg eszközölje.

Természetesen az utcák, terek szabályozásáról, az építkezési vonalok pontos megállapításáról az építkezési szabályrendelet kiegészítő részét képező térképet kell készíttetni s egyidejűleg jóváhagyatni. Ezzel nemcsak az építkezések engedélyezése tekintetében eljáró hatóság feladata lesz megkönnyítve, hanem a magánérdekek is meg lesznek védve és a köztekintetek követelménye is kielégítést nyer.

Petrozsényben a telkek mesésen drágák. Négyszögölenként 30—40 sőt 50—60 korona sem tartozik a ritka esetek közé. A kivételes esetekről nem is szólnék.

A kényszerűség által utalva ilyen áron is vásárolnak telkeket s mikor építeni akarnak, akkor tűnik ki, hogy az érvényben levő — Hunyadvármegye kis- és nagyközségeinek építkezésére vonatkozó — szabályrendelet szerint, avagy figyelmen kívül nem hagyható köztekintetekből a méregdrágán vásárolt telken avagy annak nagyobb részén nem építkezhetnek. És önhibájukon kívül károsodnak. Mert ha volna az építkezést szabá-

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

Két levél.

— Lapunk eredeti tárcája. —

Írta: Hegedűs Ilma.

Kedves Barátom!

Mikor én ott állottam a perronon s a vonat elrobogott magával: azt hittem a szívem meghasad. Csak akkor éreztem, hogy szeretem, szeretem mindenk felett, hogy maga volt a napfény, az én sívár, szomorú élettemben. A napfény, amely eltűnt . . .

Mikor hazajöttem s beléptem a szobába, mindjárt feldöntöttem egy széket: féltém a csendtől. Ugy fojtogatott valami, valami a mit nem lehet kifejezni, csak érezni. Révedezve néztem körül: olyan hideg, bántó, idegenszerű volt minden.

Aztán ledobtam a kalapomat meg a boámat s a géphez ültem. Hiszen olyan sok a munkám és a megrendelők olyan zsémbesek, ha nem kész a ruha. De olyan nehezen ment a varrás. Egyre láttam a maga ragyogó, sugárzó, barna szemét, puha, édes hangját: Isten veled édes . . .

Előbb közelről, aztán mind messzibbről és messzibbről, a mig eltűnt és én úgy szerettem volna sirni, de nem lehetett: a munka sietős volt . . .

A kis gépem olyan különösen berregett s az én csacsi fejemben egymást kergették a gondolatok.

. . . Ha maga most itt volna mellettem s még egyszer a fülembé sugná: szeress — szeretlek, megbocsátanám a sor-nak, hogy olyan rövidre szabta életem fonálát.

De mindez álom, ragyogóan színes, bűvös álom, a valóság az, hogy maga elment örökre és én meg fogok halni. Nem magáért, mert a szerelemtől és a fogfájástól nem hálnak meg az emberek, ugymondják, hanem mert a tudóvszt nem lehet meggyógyítani . . .

De Isten vele édes, ha lát egy lányt, csunyát és szomorut, hát gondoljon rám, aki a távolból is mindig fog magára gondolni.

Mariska.

* * *

Kedves Jenő!

Elöttem a levele. Mit is válaszoljak rá?

Mig olvastam, azt hittem, meg kell hálnom a gyönyörtől. Tehát szeret. Maga a szép, művelt, uri fiu, engem, az egyszerű, szegény, kis varró lányt. Ha látná, olyan büszke vagyok magamra, most is a tükröt tartják és én rendezgetem a hajam és nézem, hogy áll jobban, ha oldalt fekszek vagy hanyatt . . .

Mert beteg vagyok . . .

Az egyleti orvos meg a háziasszony biztatnak: Ne féljen, a miért vért köp nem lesz semmi baja . . .

Hogy maga elutazott, magam sem tudom miért, elmentem egy mulatságba. Nagyon sokat táncoltam, pedig nekem éppen nem volna szabad.

És most egyre vért köpök.

. . . Látja, sehogy sem tudom mit válaszoljak magának?

Szeretem, szeretem a szívemnek minden dobbanásával, a lelkemnek minden gondolatával, de a felesége nem lehetek soha . . . soha.

Oh, mondja: meg tud-e bocsátani nekem?

Feledjen, tépjen ki a szívéből, csak azt ne mondja, hogy rossz vagyok. Mert nem vagyok rossz, csak nagyon, nagyon szerencsétlen.

. . . Az én életem addig a napig, amig magát megismertem csupa sötét, szomorú lapból állott. Hiszen a szüleit sem ismertem; mint mondani szokás egy káposztafej alatt termettem. A nóta a régi és ismert: gyermekkorom napjait házról-házra vándorolva töltém. Egy évet itt, a másikat ott. Hej de sós kenyér a kegyelemkenyér és mégis, látja, ezekben a napokban szöttem életemnek legényesebb álmait.

A sötét, nedves lakásban hurról ábrándoztam. Keblemben az alkotás vágya forrongott, éreztem a nagyrahivatottságot és lázas buzgalommal tanultam. És néztem. Sokat. Mindent. Láttam az embert minden formájában s az igazságok miket megtanultam keserűk voltak.

Félküzdés ha csak magunkért küzdünk, az erőt, kitartást mindig csak a szerelem adhatja. És ugy elgondolom, ha hamarabb hozza a sors utamba magát, most már kitudja hol tartanék . . . milyen magasan.

S hogy multak az évek, ismét ott voltam a hol régen: kinn a világban, szerényen, elhagyottan. Én Istenem, manapság könnyebb egy főnyereményt csinálni, mind egy tanítónői állást elnyerni protekció nélkül. Mit tettem volna, élni kellett, a diplomámat szépen elzártam és elmentem varrni. És lett belőlem egy varró lány. Egy névtelen, szürke kis semmiség, akit minden úri lány lenéz és joggal, mert hisz a keze munkája után él meg.

A minap voltam egy felolvasáson és véletlenül két művelt, a társaságban is szerepetjátszó, de nagyon, nagyon szűkösi anyagi viszonyok közt élő lány mellé kerültem s ők mindjárt elhuzódtak.

lyozó, az építkezési vonalt megállapító térkép, már a telekvásárlás előtt meggyőződést szerezhetek volna az illetők, hogy lehet-e, vagy miként lehet építkezni s nem mennének bele jóhiszeműleg a telekvásárlásba.

Számtalan érvet lehetne még annak igazolására felhozni, hogy a szabályozási térkép elkészíttetését elődázni nem szabad.

Ne a szolgabíróság, vagy az előjáróság állapítsa meg esetenként belátása szerint az építési vonalat, hanem a szabályozási térkép és ebben az esetben sérelemlől panaszolkozni senkinek se lenne oka.

Az építési szabályrendeletben pedig a közlekedést akadályozó, a járdák nagyrészét elfoglaló lépcsőknek záros határidőn belül leendő eltávolítását kötelezőleg ki kellene mondani s még több olyan rendelkezést statuálni volna szükséges, melyek az utcák és építkezések szabályozása érdekében elődázhatlanok. Periculum in mora.

A községi képviselőtestület legközelebb tárgyalja a jövő évi költségvetést. Ebben okvetlenül gondoskodni kellene a szabályozási térkép elkészíttetésének költségéről, amely aligha emelné egy perccel a községi pótdát s köz és magánérdekből kiszámíthatatlan előnyöket biztosítana.

Közendészetünk.

Az a nagy munka, amely a rend megteremtését célozta a Zsilvölgyben, mindeztideig eredménytelen. Sok és nagy munka volt az s tart ma is. Lehet, hogy csak az akaratban van meg, de meg van. Mert hogy pozitív, bennünket, polgárokat megnyugtató hatását nem éreztük, az bizonyos. A rendeletek, amelyek e célból kiadva lettek nem ismerjük. Nem is ismerhetjük, mert nem vagyunk abban a helyzetben, hogy egy ilyenbe betekinthetünk volna. Azaz — mégis. A szolgabíróság egy intézkedését melegen üdvözölhetjük, amely a korcsmai (vendéglői) zárórára vonatkozik. Kiadatott a rendelet Vulkánt illetőleg a napokban ahol a mult fizetési vasárnap hogy nagyon csendes volt — faktum.

Miről is van szó? A rendelet — rendelet, de hogy végre is kell azt hajtani; arra közeg kell. Közeg. Kötelességtudó, törvényt ismerő, fegyelmzett és magát a válságos helyzetekben is feltaláló közeg. Van-e ilyen? Gondoljuk — igen. Lenne, ha t. i. másként lenne szervezve a mi karhatalmi szervezetünk. Hogy pl. Vulkánban a mult vasárnap vér nem folyt, hogy az istenadta nép csendes szemlélődéssel töltötte a nagy ünnepet,

— Egy varrólány — hallottam összességű. És elmentek a terem tulsó oldalára, nehogy valaki őket is varrólányoknak nézze.

Látja, ha én most a maga felesége lennék, mindenki csodálkoznék azon, hogy is alacsonyíthatta magát le annyira, hogy egy varrólányt elvegyen. De értem nem fogja magát senki sajnálni. Nem, ne tiltakozzék. Tudom, hogy szeret és kész értim szembeszállni az emberekkel is, de jól tudom azt is, hogy a boldogság útja szintén emberek között vezet el és az emberek mindent megbocsátanak csak azt nem, ha valaki különb mint ők.

Ugy-e megbocsát és szeret továbbra is, hisz nem vagyok rossz, csak nagyon, nagyon szerencsétlen.

Mariska.

Jóska nem lesz csizmadia.

Az Urnak 1782-ik esztendejében másrmilyen világ volt, mint a mostani. Teszem azt, mikor Barancsi Gergely uram, a Somos-utcai parasztgazda elhatározta, hogy a fiát csizmadia-inasnak adja, valósággal megháborodott Nagykároly városa. Hogyan? Egy parasztkölyök, ha mindjárt telkesgazda is az apja, be akar állani a tisztas mesterek sorába, akik egytől-egyig nemesek? Árulni akar a csizmadia színben, ahol nem-nemes soha sem nyert még ülőket. Csakugyan elvész a világ, ha ilyen infámia megtörténneik.

Abban az áldott időben ugyanis még csizmadia-inas sem lehetett mindenki. A paraszt épséggel nem. A tudós főiskolák is becsukták előtte kapukat. A paraszt maradjon paraszt és bocskoros. Puntum.

Barancsiból azonban kitört az önértzet: csak azért sem. Csizmadiat csinál a fiából, akármilyen lesz.

Benyult annakokáért a láda fenekére, ahol az aranyak állottak, egy rakásravalót zsebébe gyömöszölt s

(na, mert csendes szemlélődés az nálunk, habár zaj van is, de vér sehol) annak oka elsősorban az említett nagy fontosságú rendelet, de másodsorban a rendőrség de különösen a csendőrség éber és megbecsülendő vigyázata.

Azonban nem szaladunk álmok után — mondjuk a kávéházi költővel. Nem. Ki tudja nem-e erősebben tör majd elő a bilincsekbe zárt hév, nem-e lesz egyszer — talán a közel vasárnapon — kipótolvá az, amit elhagyott könnyelműen a lovagias ügyeit spontan elintézni szerető nép. Mert ha az a vér lüktetni kezd, ha az a nép vért szagol, akkor kevés a rendőr és a csendőr — még kevesebb. Azt mondtuk: kevés a rendőr. Helytelenül mondtuk. Nem kevés, de nem felelhet meg feladatának. Annak a népnek, annak a most csendesen levő népnek is van esze. Az is tudja mi az a karhatalom. Érti a rendőr és csendőr közötti különbséget. Tudatában van annak hogy a csendőrségnek még a megjelenése is többet jelent a rendőr kardjának villanásánál is. Aköz a nép közt sok olyan ember van, kinek már volt dolga a csendőr marokkal és ez rabiátus elem.

Ha a rendőr valami különösebb esetben fel akar lépni hivatalosan, vigyázni kell, nehogy magánlaksértést kövessen el. Ez nem tréfa. Mondhatunk esetet. A rendőr nem tartóztathat le csak ritka esetben embert, mert ezt a felsőbbtség hivatalos hatalommal való visszaélésnek minősítheti. Nem akarunk arról szólni, hogy a személyes szabadság megsértése szintén jogi, jobban mondvá büntetőjogi fogalom. Ezért is, azért is börtön jár. A mi polgári életünkben pedig ilyen gyakran fordulhat elő. Még jó, hogy most már intelligens embereket, rendőrbiztosokat állítottak a községi rendőrségek élére, akik meg fogják majd találni az utat a rend megteremtéséhez. Ha megtalálják. Elvégre ők is emberek. Az ő fejükben sincsen esetekre és minden esetre alkalmazott paragrafus. A zsilvölgyi levegő pedig miazmával telt és így talán nem is a legalkalmasabb a rendőrségek szervezésére az akkor is megtörténhetik, mikor arra ok épen nincsen. Erre is mondhatnánk precedenst.

Szóval a rendőrségi szervezetnek meg van a maga alaphibája, amely ha alap, tehát tarthatatlan.

Más kérdés, mikor meg van az erőskezü öntudatos vezetése. Mikor nem is zseni az a rendőrségi vezető, de mindenesetre kötelességét ismerő és munkakörét teljesen kiaknázni, okos-sa kiaknázni tudó egész ember.

Más a csendőrség. A fegyver embere. Szóval maga a tekintély. Mert a népnek tekintélyre van szüksége. Az erő tekintélyre, ha már ilyen az élet. Régen lehetett az egyszerű, a puritán, a sokat nem tudó, de nem is kíváncsi népet szép szóval, az erkölcs, a tisztesség hatalmával vezetni a jó felé. Ma azonban sokat tudunk. Nem csak. Ma már a tudást csak annak nevezik, pedig az a parányi ismeret is ferde söt rosszakaratú emberek hatása alatt társadalmilag bontó is. Ilyenkor a fegyver, az erő lép előtérbe. Annak is kell megadni a rendcsinálás

element Pinkóczy uramhoz, a vicispánhoz. Hogy ott mit végzett, mit nem végzett, arról nem szól a krónika, csak annyi bizonyos, hogy mikor kijött a vicispántól, így szólt az őrtalló hajdúnak:

— Nemes ember lesz a fiamból, én is az leszek. Vicispán uram parolát adott rá.

Azzal hazament, kézenfogta a Jóska fiút s vitte egyenesen Szalóky uramhoz, a csizmadia főcéhmesterehez.

Szalóky uram épen a tornácon pipált. A köszöntésre megbillentette a kalapját.

— No, gazd'uram, mi kéne, ha vóna?

— Nagy sora van annak — lelkendezett a parasztgazda.

— Akkor kerüljenek beljebb.

Bementek a tiszta szobába, ahol székek kinalta meg a vendéget Szalóky uram.

— A fiamat csizmadia-inasnak szeretném adni.

— Mi az isten csudájának? — álmélkodott a céhmester.

— Csizmadianak.

— De hiszen paraszt kend, a fia is az.

— Nemesek leszünk nemsokára. Vicispán uram parolát adott rá.

— Ugy? No jó. Hanem tudja-e kend mit tesz az felszabadulni az inassorból?

— Nem tudom bíz' én.

— Elmondom hát én. Mikor valaki kiszolgált öt inasesztendő s ezalatt az öt esztendő alatt vágott fát, etette a disznót, vakarta a lovat és tehenet, vitte a mesterne asszonyom után a piacra a kosarat s még sem kopott el sem keze, sem lába: az a derék ifju haza megy az apjához s előkotorászsa a nemesleveled. Ezt a nemeslevelet fogja, s elviszi a főcéhmesterhez, azzal az elszánt kijelentéssel, hogy legény szeretne lenni. Ez az első stáció. A második felvonás azzal kezdődik, hogy elszalad a városházára, vármegyeházára, főbíróhoz, vicispánhoz s ott kimutatja szépen, hogy harmadizigleni nemes . . .

jellegét. Mert soha sem volt mostohább a spontán polgári tekintély, jog és élet állapotja, mint épen ma. Ez a szervezet tudja megadni a szá a súlyát. Ennek engedelmeskedik a szeszől felajzott ember és ha mondja azt a mit kell mondania, elég arra, hogy a kedélyek zérusra szálljanak. Nos nálunk hatványozva kell ez, mert mi az életünket úgy találtuk berendezni.

Nem hiába írjuk e sorokat. Nem hiába — igazol a jövő.

Azonban ha őszintén, mint ahogyan szoktuk, megmondjuk véleményünket közrendészetünkről, mint annyiszor, egyet szeretünk hangsúlyozni. Azt, hogy a rendőrség, a csendőrség vagy mindkettő csak az esetben prosperálhat, ha a polgárság maga adja a működésükhöz azt a nagy erőt, aminek neve: erkölcsi támogatás. Ez az, ami mindennél többet ér. A polgárság adja meg minden ilyenmű munkának a lelkét — a példaadással. A csendőrség, a rendőrség tisztelete, munkájának látható megbecsülése hatással van a fegyelmezetlen tömegre.

Szeretnénk a mi felfogásunkat átlátnálni a polgárság józan elméjébe, mert ez lehetne a legnagyobb jutalmunk. Azt pedig, amit cikkünk elején mondtuk volt, megfontolás végett a zöld asztalokra szeretnők tenni.

X.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Köszönetnyilvánítás.** A vulkánban szept. hó 26-án r. kath. templomépítésre rendezett szüreti táncmulatságra jegymegváltás címén újabban kegyesek voltak adományokat befizetni: Hoboth A. József róm. kath. lelkész 25 kor., Buday Ádám 3 kor., Ekkert János 3 kor., Fischer Ferenc üzemvezető b.-mérnök 5 kor., Pittner Sándor tanító 2 kor. Fogadják a nemesszivű adakozók a hitközségnek hálás köszönetét.

— **Analfabéták oktatása.** A lupényi róm. kath. egyház lelkészei f. évi november havában a lupényi irni-olvasni nem tudók számára díjtalan tanfolyamot nyitnak a felsőbb tanhatóság és társadalom nemes támogatása mellett. Az érdeklődés, mely eddig is megnyilatkozott méltó a nemes célhoz, amely a választói reform eshetőségére való tekintettel felette nagy szükséglet lesz hivatva pótolni e nemzeti vármegyében. Akadnak-e versenytársak e nemes munkában? Reméljük, hogy igen.

— **Késelés.** Petrozsény főutcáján, f. hó 22-én d. u. 4 órakor a Gross Herman háza előtt leszúrták Dregulics Anna petrilla-zsiei paraszt asszonyt. Az utcán sokan jártak-keltek, de a közvetlen közelben levők se hallották zajt, vagy szóváltást, csak azt látták, hogy az asszony a járda kövezetére esett. Ott fektült eszméletlenül a bámuló tömeg között, míg pár perc múlva a rendőrorjárat odaért, aztán egy oldal nélküli butorszállító kocsin dr. Weisz J. községi orvos lakására vitték, aki a sérülést halálosnak találta s intézkedett a sérült

— De az én fiam nem lesz az!

— Akkor hozza majd a dedunokáját — ha tudja — az az lesz . . . Mondom: kimutatja, aztán pecsétes írást kér róla, hogy sem apja, sem nagyapja, de még úkapja sem csinált olyasmit, amiért áristom járt volna. Ha mindezt kilátotta, kifutotta s megvan rá az írásos bizonyosága: megjárta a második stációt is. Most már csak abban kell világosság, hogy ifjuuram mint viselte magát a mesternél? Nem járt-e a kerítésen keresztül a szomszéd kertjébe? A padlásra, szalonnát, kolbászt nyiszalni? Szófogadó volt-e? Ha itt sem találódik gób a csomón, azt mondják: no jó, szóbaállunk veled, készítsd el azonban a remekest. De előbb fizess be tíz forintot a céhladába s tégy le ötöt a traktamentumra, azaz: vendégségre. És akkor készül a 'remek', amelyet naponta ellenőrizni remekes mesterek jönnek a házhöz. Mikor ez is elkészült s jónak találtattott: jön a felavatás a céhülésben. Céhmester uram beszédet tart s csakhamar vacsorához ülnek, amelyet az inas állított elő. Céhmester uram itt folytatja a szép beszédet s végül olyan felavatópofont ad az újonc legénynek, hogy annak szikrát hány a szeme s cipőnyira dagad az arca. A második felavatás a legények rendjének történet, szintén lakomával. Itt te lesz az újonc mindenki, ilyenformán: te, Pista urambátyám. A vacsora folyamán aztán lekapják a tiz körméről, egy spanyolbottal minden legény üt egyet a képtelen felére, azzal a kívánsággal, hogy amint ezt kiállja, úgy állja ki az élet minden veszedelmes csapását. Akkor aztán hazamegy, otthon lefekszik a hasára s elküld egy javisasszonyért, aki két álló hétig kenegeti írósvajjal, amag lábára tud állani . . .

— No hát, fiam, Barancsi Jóska fiam, akarsz-e még csizmadia-inas lenni?

Barancsi Jóska megfogta az apja kezét s azt mondta:

— Gyerünk, apám. Hamarabb lesz én belőlem nádorispán, mint csizmadia-inas . . .

Ilyen furcsa világ volt azokban a régi 'jó időkben'!

Sárány István.

elszállítása gyógykezelése iránt. A rendőrök nyomban puhatolták a testet, de senki sem tudott hollettéről. Ez alatt Pópa Áron községi hivatalszolga (rendőr) jött a póstáról s feltűnt, hogy egy idegen izgatottan igyekszik a dr. Rosenberg háza mellett levő kisutcán a vasut felé. Kérdőre vonta, hogy: kicsoda s mi járatban van? A legény zavaros feleleteivel gyanút keltett, majd nyeglén kiszólt: «megöltém, mert szeretőm volt s megcsalt.» Csak ekkor tudta meg Pópa rendőr, hogy egy asszonyt leszúrtak. Nyakon csípte a tettest. Egyed csendőrépén arra jött s átvette és a laktanyába kísérte az illetőt, aki bevallotta, hogy az nap jött Petrozsénybe, Jován Jánosnak hívják, felsőunkai 19 éves bányamunkás, és hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte el. A csendőrség átadta a dévai kir. ügyészségnek. A sérült asszony a rendőrszobában eszméltre tért s halk hangon megmondta a gyilkosa nevét, aki azért szurta le, mert elutasította, nem akart szeretője lenni s tagadta, hogy viszonya lett volna Jován Jánossal.

— **Védőkötelesek figyelmébe.** A véderőtörvény értelmében a legközelebbi ujoncállításra felhívott korosztályokban álló mindegyik hadköteles tartozik a megelőző év november hónapjában beiratás végett illetőségi községének vagy állandó tartózkodási helyének eluljáróságánál akár írásban, akár személyesen jelentkezni. Aki ezt a jelentkezést, anélkül, hogy legyőzhetetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják. A Petrozsényben tartózkodó mindazok a hadkötelesek, kik 1888., 1887. s 1886. években akár Petrozsényben, akár másutt születtek jelentkezni kötelesek november 1–30. közti időben a jegyzői irodában, az összeírási lajstromba való felvételük végett. Jelentkezni lehet minden reggel 8 órától, déli 12 óráig s ez alkalommal az igazoló okmányokat (keresztlevél vagy születési bizonyítvány, községi illetőségi bizonyítvány, utlevél, cseléd vagy munkakönyv stb.) is el kell vinni. A Petrozsényben községi illetőséggel nem bíró azonban itt tartózkodó azok a hadkötelesek, kik Petrozsényben ohajtanak a sorozó bizottság elé vezetett, ennek engedélyezését összeíratásuk alkalmával szöbelileg kérhetik s ez a kérelem azonnal jegyzőkönyvbe fog vétetni.

— **A szerető és a férj.** Az elmúlt héten, kedden állt bírái elé Tinka Demeter petrozsényi lakos, ki szeretőjének férjét ütötte agyon. Mint annak idején említettük, évek óta viszonyt folytatott Gruncea Juon feleségével. A férj rajdött a viszonyra s feleségét emiatt gyakran elverte. Április 17-én Petrozsény Prága nevű részén találkozott ismét a két szerelmes, de a féltékeny férj utánuk lopódzott és a szerelmeket együtt kapta. Az asszony elszaladt és a két vetélytárs között megkezdődött a küzdelem. Tinka kétszer főbeütötte fejével a férjet, ki véresen bukkott a földre s másnap találta meg egy bányaaltiszt. Lakására vitték, de pár óra múlva meghalt. A vádlott, ki tanuk nélkül követte el tettét, konokul tagadott az egész tárgyalás alatt, de a tanuk ellene bizonyítottak, mert a férj halásos ágyán elmondotta, hogy ki ölte meg. Az esküdtek a szándékos emberölésben mondták ki bűnösnek a vádlottat, melynek alapján a törvényszék 12 évi fegyházra ítélte. Ugy a vádlott, mint védője a büntetés enyhítéséért felebbeztek.

— **Mozi.** A mozgófénykép mutatóvanyoknak esténként van hálás publikuma Petrozsényben. A vállalkozásnak megvan az anyagi és erkölcsi sikere. A tulajdonosnak tehát nem lehet panaszja. De a közönségnek igenis van. A gépet ugylászik avatatlan egyén kezeli mert igazán bosszantó, hogy a legérdekesebb jeleneteknél az előadás nagyon sokszor megszakad, azonkívül a rezgéstől eltekintve a képek hol le, hol felfelé ugrálnak. A terem berendezése is kívánatos volna. A nedves, csupasz falak minden díszítés nélkül meredeznek s éppen nem tesznek jó benyomást. Arra sincs kellő gond fordítva, hogy mindenki a váltott helyet foglalja el s így megcsúsznak hátul zsúfolva van s elől üres a nézőtér. A mutatóvanyok magyarázatáról is kellene gondoskodni. Mert nem mindenki érti a produkciót. Nagyon szép volt például «Hamlet», a «Nárcisz legendája» stb., de biz annak cselekményét magyarázat nélkül a közönség tizedrésze sem értette. Jó volna, ha a vállalat a saját érdekében is intézkednék a közönség jogos panaszaának elenyésztetéséről. A zene is fülkínzó, kibotolni való.

— **Elismerő nyilatkozat.** Novotni Antal temesvári harangöntőnek Petrilla község közönsége nevében köszönetet s elismerést nyújtottak azért, hogy az itteni gör. kel. templom tornyában felállított kellemes hangú harangot a valláskegyeleti célra való tekintettel nemcsak közmegelegedésre, de felette jutányosan elkészítette. Petrilla, 1908. okt. 15-én. Bonta Péter k. bíró.

— **A végrehajtási novella és az adó behajtás.** Wekerle Sándor miniszterelnök pénzügyminiszteri minőségében körrendeletben kioktatja a pénzügyi hatóságokat, a községi előjáróságokat, a városi adóhivatalokat, hogy a szeptember 9-én életbelépett végrehajtási novella rendelkezéseit miképpen alkalmazzák. Kimondja a rendelet, hogy a novella rendelkezései az egyenes és közvetett adóknak, a közvetlenül lerovandó illetékeknek, az egyenes adók módjára beszedendő kincstári követ-

léseknek és egyéb tartozásoknak ingóságokra vezető végrehajtása után való behajtásánál is mérvadók és érvényesítendők; hogy a végrehajtási novellának az a rendelkezése, amely a 12. katasztrális holdnyi szántóföld műveléséhez szükséges igavonó jószágot, a félévre szükséges takarmányt, szalmát, almot, gazdasági eszközt trágját, vetőmag hiányában a lefoglalható készpénzből a vetőmag beszerzéséhez szükséges összeget is foglalásmentesnek nyilváníti — bár erre a fenálló adótörvények támpontot nem nyújtanak — méltányosságból, az adóvégrehajtásoknál is alkalmazassék; végül, hogy az 1883. évi XLIV. törvénycikk 60. §-a, mely a vetőmag mentességére nézve önálló és hatályon kívül nem helyezett rendelkezést tartalmaz és lényegében a végrehajtást szenvedőre nézve kedvezőbb a végrehajtási novellának a vetőmag mentesítését tárgyzó rendelkezésénél, az adóbehajtásoknál továbbra is irányadónak lesz tekintendő.

— **A párisi nagy áruház** a héten azonnali vásárt rendez férfi és női téli trikók-, keztyűk-, esőernyők-, sárcipők-, (kalucsnik), boák-, nagymennyiségű nyakkendők-, zsebkendők- és 7 cm. magas gallérokban. Nagyraktár szalmazsákokban melyeket gyári árban árusít. Legközelebb az áruház felhívja a közönség figyelmét a karácsonyi bevásárlásra.

1476—1908. sz. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 11. számú végzése következtében Dr. Friedmann Henrik ügyvéd által képviselt Adler és Gold kassai cég javára 181 kor. s jár. erejéig 1908. évi augusztus hó 12. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 738 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, lovak, fedeles kocsik és egy teherhordó lószekér nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1908. V. 1148/2. számú végzése folytán 181 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi szeptember hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 65 kor. 68 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Livazény községben adós házában leendő megtartására 1908. évi november hó 5. napjának d. u. 2 órájá határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nem nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1908. október 17-ik napján.

Br. Bánffy Albert,
kir. bíró. végrehajtó.

Angolul tanít

Berlitz-módszer szerint, kívánatra csoportonként esetleg férfiaknak, nőknek külön. STANIS ARTHUR Petrozsény.

Both J. temetkezési vállalata Petrozsény.

A közelgő Mindenszentek napjára ajánlom a most érkezett nagy választékú **gyász-koszoruimat**, melyeket egyenként 1 koronától feifelé, a Szokol-féle házban levő üzletemben árusítom. Ajánlom temetkezési kellékeimet melyeket nagy választékban tartok. Elvállalok temetkezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, továbbá ajánlok szobadiszekhez valódi töltött postagalabát pálmákat, parafá talpall, pálmáálványokat, virágkosarakat stb. olcsó árakban.

Both J. temetkezési vállalata Petrozsény.

Dévai Hitelbank Részv.-Társ. Raktárházai.

A Dévai Hitelbank Részvénytársaság igazgató-sága felhívja a gazda, kereskedő és iparosközönség figyelmét ujonnan épített modern berendezésű raktáira és vasbeton bárcikéire. A raktárházak a dévai állomás pályatestével iparvágány által vannak összekötve s a reexpeditionalis díjkiegyenlítés kedvezményét élvezik.

Elvállaljuk:

Gabonának, valamint mindennemű nyerstermeknek, szesznek, pálinkának beraktározását a legelőnyösebb díjszabások és feltételek mellett.

Előleget nyújtunk minden néven nevezendő árura a legolcsóbb kamatláb mellett a lehető legmagasabb kvótáig, valamint elvállaljuk mindenféle termékek és árucikkek bizományilag való eladását a legmérsékeltebb jutalék mellett.

Elvállaljuk mindenféle árunak fuvarozását, ki- és berakását, kezelését és a szállítmányozási üzlettel járó minden teendő végzését a legmérsékeltebb tételek mellett.

Felhívjuk a közönség figyelmét szesz-szabadraktárunkra, valamint ujonnan létesített áruosztályunkra s kívánatra bárcikének megküldjük raktári szabályzatunkat és díjszabásunkat.

Készséggel szolgálunk a legmérsékeltebb speciális ajánlatokkal kérdezősködés esetére.

Minden küldemény a «Dévai Hitelbank Részvénytársaság Raktárházai» címre küldendő.

2—6

Dévai Hitelbank r.-t. igazgatósága.

Billiárd

fordítható, ketűs márványlappal egészen új, teljes felszereléssel szabadkézből eladó.

Megtekinthető a tulajdonos

ÖZV. BERGER ADOLF NÉNÁL,
Petrozsény, Kosuth Lajos-utca saját ház.

Czipész- és csizmadia-segéddek

állandó munkára felvettnek

Cim: KOHN MÓR

Petrozsény.

Az evangl. papilakban nagy **pince-helység**, esetleg csendes **mű-** vagy **lakóhely** azonnal haszonbérbe adandó. **Az ev. presbyterium.**

Üzsgázott gépész és fűtő

kerestetik. Kérvények intézendők:
a hatszegi Villany-Telephez.

PONTOS KISZOLGÁLÁS! SZOLID ÁRAK!

ÜZLETMEGNYITÁS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **Vulkánban, a főutcán, a Prokopp-féle házban** a mai kor igényeinek megfelelő **fűszer-, liszt-** és

csemege-kereskedést

nyitottam, melyben kizárólag a legjobb és legfrissebb árukat **szolid, jutányos** árak mellett fogom árulni.

Szíves pártfogásért eszedz

Ferenczi Emil.

SZOLID ÁRAK! ELSŐRENDÜ ÁRU!

KIADÓ LÓNYÁN

a főutcán egy emeletes ház, mely áll 2 üzlethelyiségből, 2 szoba-, konyha-, pince-, kamra-, 2 folyósó és egyéb melléképületekből,

1908. évi november hó 1-től.

Értekezhetni:

Holecskó Mihálynál
VULKÁN.

**Egy üzlethelyiség,
2 szoba és konyha kiadó
Gross Hermannál.**

Eladó ház a Malea-utcában.

Egy ház, mely áll 2 szoba-, konyha-, kamra- és pincéből kerttel együtt, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad e lap Kiadóhivatala.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hogy a Kossuth Lajos-utcában levő

Emke kávéházat és éttermet

a legmesszebbmenő igényeknek megfelelően újonnan fényesen átalakítva f. hó 24-én (szombaton) megnyitom.

Esténként Balogh Józsi zenekara tart hangversenyt.

Midőn semminemű áldozatot sem kíméltem, hogy a n. é. közönség részére egy kellemes szórakozást helyet teremtsék, kérem jóindulatu becses támogatásukat alázatos tisztelettel

SOHR HENRIK

szállodás.

Első petrozsényi
könyvnyomda és
könyvkötészet

Papir-, rajz-
és
könyvkereskedés.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen tisztelt nagyérdemű közönségének

tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítő hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgáljak. A kezdeti nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és
magánnyomtatványok.

„Petrozsény és Vidéke”
kiadóhivatala.

MINDENKINEK SAJÁT ÉRDEKE,

hogy szükségletét a

PÁRISINAGYÁRUHÁZBAN

szerezze be, hol elsőrendű, finom, szép árut, szolid árban kap, u. m.: férfi- és női ingek, gallérok, kél-
elők, nyakkendők, **téli Jäger alsó-ingek és nadrágok**, esőernyők, boák, (cicák), harisnyák, zseb-
kendők, evőeszközök, pénz-, szivar-, cigaretta- és do-
hánytárcák, sapkák, sárcipők, (kalocsnik), utazó bőrön-
dők, porcellán- és üvegáruk, chinaezüst tárgyak, ház-
tartási cikkek, születés-, névnap- és nászajándéktár-
gyak, fali-diszek, Solingeni acél-áruk, önborotválók,
piros ágybetét-gummik, bőrvásznak, tüköráruk, ruha-,
fog- és hajkefék, mosó fehér és fekete kötények stb.

Dus választékot tartok gyermek játékokban.

Tömeges látogatásokat kérem teljes tisztelettel:

UJHELYI LAJOS, Petrozsény

Kossuth Lajos-utca és tér, Dr. Rosenberg Ignác-féle ház.